

**Opinia Nr 6 Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego
z dnia 11 października 2011 r. w sprawie przeglądu tematów
rozpatrywanych na forum dialogu w obszarze transportu publicznego**

Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego na posiedzeniu plenarnym w dniu 11 października 2011 roku w ramach prowadzonego monitoringu aktualnej sytuacji w istotnych obszarach społeczno – gospodarczych, zapoznała się z informacjami dotyczącymi planowanej restrukturyzacji PKP PLK, perspektyw statusu Straży Ochrony Kolei oraz sytuacji Przedsiębiorstw Komunikacji Samochodowej w woj. świętokrzyskim w kontekście Opinii Komisji wypracowanych w poszczególnych tematach.

I. Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego przyjęła pisemną informację Prezesa PKP PLK na temat obecnego stanu planowanego procesu restrukturyzacji PKP PLK, z której wynika, że nie ma jeszcze ustalonych docelowych siedzib zakładów linii kolejowych. Na obecnym etapie trwają prace konsultantów powołanych przez właścicieli Spółki, które zostaną wykorzystane do opracowania, w konsultacji z partnerami społecznymi, planu rozwoju i restrukturyzacji Polskich Linii Kolejowych. Trwające prace obejmują również ustalenie jasnych i ekonomicznie uzasadnionych kryteriów wyboru siedzib zakładów, co WKDS podnosiła w Opinii nr 3 z 28 lutego 2011 r.

Strony wojewódzkiej instytucji dialogu społecznego podtrzymują stanowisko o zasadności utrzymania w woj. świętokrzyskim siedziby jednego z 10 projektowanych okręgów PKP PLK S.A. za czym przemawia potencjał świętokrzyskich zakładów Spółki - infrastruktura, specjalistyczna kadra techniczna, zasoby administracyjne. W kategoriach społeczno - gospodarczych istotnych dla regionu świętokrzyskiego PKP PLK zatrudniające ponad 2 tys. osób tworzy znaczący segment regionalnego rynku pracy, a transport kolejowy realizuje ważne funkcje cywilizacyjne i rozwojowe.

WKDS zapewnia o dalszym monitorowaniu procesu restrukturyzacji organizacyjnej Spółki, podkreśla również potrzebę partycypacji strony społecznej w pracach nad ostatecznym kierunkiem planowanych zmian.

II. W czerwcu 2010 r. partnerzy społeczni negatywnie ocenili proponowane rozwiązania dotyczące likwidacji funkcjonującej od 1918 roku Straży Ochrony Kolei i przejęcia zadań tej formacji częściowo przez policję i spółki ochraniarskie. W opinii strony związkowej oznaczałoby to negatywne konsekwencje zarówno dla zatrudnionych 3200 funkcjonariuszy, w związku z koncepcją przejęcia zadań SOK przez 1000 policyjnych etatów, ale przede wszystkim spowodowałoby to obniżenie standardów bezpieczeństwa kolei, pasażerów i infrastruktury kolejowej. W kwestii statusu organizacyjnego uznano, że Straż Ochrony Kolei powinna być podporządkowana resortowi spraw wewnętrznych i administracji.

W toku prac sejmowych VI kadencji procedowane były dwa projekty ustaw dotyczące Straży Ochrony Kolei: rządowy – projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2873) oraz poselski projekt ustawy o Straży Kolejowej (druk nr 510). Decyzją Komisji Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Komisji Infrastruktury powołano Podkomisję nadzwyczajną do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o Straży Kolejowej. W efekcie prac powstał poselski projekt ustawy o Straży Ochrony Kolei. W opinii przedstawicieli tego środowiska przedstawiona koncepcja funkcjonowania formacji spełnia oczekiwania i zapewnia możliwości ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego na obszarze kolejowym. Projekt wprowadza również postulowane rozwiązanie w zakresie podległości SOK ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Projekt ustawy o Straży Ochronie Kolei powstał w drodze consensusu w obszarze dwóch różnych koncepcji i wprowadza rozwiązania korzystne zarówno dla interesu

społecznego jak i grupy zawodowej SOK, wobec powyższego Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego rekomenduje przedmiotowy dokument i apeluje do świętokrzyskich parlamentarzystów o podjęcie inicjatywy wprowadzenia do prac sejmiku poselskiego projektu ustawy o Straży Ochronie Kolei w formie jednolitego projektu ustawy prezentowanego w druku 510.

III. Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego w ostatnich latach wielokrotnie podejmowała tematykę funkcjonowania branży PKS – ów, ze względu na liczne problemy w działalności tych podmiotów, a jednocześnie nadal dominującą rolę wśród przewoźników w komunikacji publicznej.

Z przedstawionych przez prezesów zarządów informacji o aktualnej kondycji świętokrzyskich PKS – ów wynika, że jest ona bardzo trudna. Pogłębiające się zadłużenie, brak płynności finansowej, zaległości podatkowe wobec gmin, płacowe wobec pracowników, czy wobec ZUS – u oraz dostawców paliw i energii, w różnym czasie i stopniu dotyczą każdą spółkę. Występuje także wyraźne zróżnicowanie zarówno pod kątem sytuacji ekonomicznej, jak i stanu zaawansowania przekształceń własnościowych. Mimo tego zdaniem przedstawicieli PKS – ów istnieją jednakowo dotkliwe dla wszystkich problemy zagrażające dalszemu funkcjonowaniu tych przedsiębiorstw. Są nimi przede wszystkim:

- utrzymujące się wysokie ceny paliwa oraz zapowiedź wzrostu akcyzy na paliwo w 2012 roku, które generują coraz wyższe koszty eksploatacji,
- nasilanie się nieuczciwej konkurencji, przejawiającej się m.in. niewydawaniem biletów pasażerom, wykonywaniem przewozów bez wymaganych zezwoleń lub niezgodnie z otrzymanymi zezwoleniami,
- niska aktywność samorządów terytorialnych w zakresie przygotowań do realizacji zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego nałożonych ustawą o publicznym transporcie zbiorowym z 16 grudnia 2010 roku.

Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego dostrzegając niebezpieczeństwo załamania się kondycji finansowej PKS i uznając, iż potrzeba stabilizacji sytuacji ekonomicznej leży w interesie publicznym, zwraca się z apelem do Trójstronnej Komisji do spraw Społeczno – Gospodarczych o rozważenie możliwości wystąpienia do Ministra Finansów o trzymiesięczne zwolnienie z opłat akcyzowych paliwa wykorzystywanego do przewozów pasażerskich.

Wobec utrzymywania się negatywnych praktyk w konkurencji pomiędzy przewoźnikami, co przynosi szkody budżetowi państwa, skutkuje niską jakością usług dla pasażerów, Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego wnioskuje do właściwych podmiotów (m.in. urzędy skarbowe, inspekcja transportu drogowego) nadzorujących działalność gospodarczą w tym zakresie o zintensyfikowanie kontroli w celu przeciwdziałania występowaniu zachowań niezgodnych z obowiązującym prawem.

Ustawa o publicznym transporcie zbiorowym, która określa standardy funkcjonowania regularnego przewozu osób wyznacza nowe zadania samorządowi gminy, powiatu i województwa. Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego dostrzega pilną potrzebę rozpoczęcia prac nad opracowaniem planów zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów o charakterze użyteczności publicznej we współpracy samorządów, przewoźników i społeczności lokalnych. Wypracowanie nowych rozwiązań w publicznym transporcie zbiorowym – utworzenie instytucji operatora publicznego transportu zbiorowego oraz przewozu o charakterze użyteczności publicznej wymaga stworzenia nowych koncepcji w zakresie organizacji i zarządzania transportem

zbiorowym, zgodnie z kierunkiem dyrektywy UE nr 1370 dotyczącej usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego. Nadanie wysokiej rangi obowiązkowi realizacji potrzeb społecznych w dostępie do usług komunikacyjnych zobowiązuje samorządy do podejmowania tematyki transportu publicznego w szerszym niż obecnie zakresie.

Analizując dane dotyczące sytuacji ekonomicznej i perspektyw działalności przewozowej poszczególnych PKS - ów Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego identyfikując bariery w tym procesie dostrzega je w czynnikach zewnętrznych (np. akcyza, nierówna konkurencja), ale również wewnętrznych wynikających z jakości zarządzania przedsiębiorstwem, współpracy ze związkami zawodowymi oraz władzami samorządowymi. Mimo tego samego statusu prawnego oraz okoliczności obiektywnych ich sytuacja na rynku przewozów jest diametralnie różna. W niektórych Spółkach udało się zmniejszyć zadłużenie, rozpocząć program restrukturyzacji, optymalizować zatrudnienie, dokonać zakupu nowego taboru autobusowego. Są też takie, gdzie podejmowane działania są nieskuteczne i zagrożenie upadłością jest poważne.

W związku z powyższym partnerzy społeczni, przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej reprezentowani na forum dialogu społecznego apelują do Ministra Skarbu Państwa, by w ramach sprawowanego nadzoru właścicielskiego zwracać uwagę i motywować PKS - y do składania wniosków o udzielanie pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację z Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców, ponieważ przykłady takich działań w woj. świętokrzyskim (PKS Ostrowiec S.A., PKS Busko – Zdrój S.A., PKS Staszów Sp. z o.o.) potwierdzają efektywność tego rodzaju wsparcia w prowadzonych działaniach naprawczych. WKDS wyraża również nadzieję na oczekiwane w środowisku przewoźników stanowisko resortu wobec przyszłości procesu prywatyzacji PKS S.A.

**Przewodnicząca
Wojewódzkiej Komisji
Dialogu Społecznego**

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Beata Palik-Koruba